

Preek over Lukas 7:31-35
Neede, 19 februari 2023
Kees van Dusseldorp

Thema: Blijf niet aan de kant!

Liturgie:

votum en groet

NLB 287:1,2 Rond het licht dat leven doet

verbondswoord: negende gebod

Psalm 119:4,5,6

gebed

lezen: Lukas 7:24-35

Spreuken 1:20-33

kindermoment

Alles wordt Nieuw 215: Wij hebben op de fluit gespeeld

preek

Psalm 122 (DNP) Ik spring van blijdschap op wanneer

gebed

collecte

Sela: U geeft een toekomst vol van hoop

zegen

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus,

** kinderen horen te spelen

Ik begin met een geluidsopname.

[...]

Spelende kinderen op het schoolplein. Heerlijk, vind je niet? Aanstekelijk ook. Herinnert je aan vroeger. Hopelijk goede herinneringen.

Als kinderen spelen kun je dat horen. In welk land en in welke omstandigheid ook. Ze zingen, ze schreeuwen, ze rennen, ze doen spelletjes. Natuurlijk, er zijn ook verdrietige kinderen, die in ingewikkelde situaties opgroeien. Er gaat wel eens iets fout. Een ongelukje. Een ruzie. Als je wel eens pleinwacht hebt gelopen, weet je daar alles van. Maar toch blijft het een feest om naar te luisteren: spelende kinderen. Ze trekken elkaar mee.

Op internet zag ik dat iemand die naast een school in Zoetermeer woonde, via de rechter wilde afdwingen het schoolplein na schooltijd zou worden afgesloten. Omdat hij last had van het lawaai. De buurt, de ouders en de school waren boos: kinderen horen te kunnen spelen!

Niet alleen herinneren spelende kinderen je aan de vrijheid en blijheid van de kindertijd. Ook roepen ze een verlangen wakker. Als je de onbevangenheid van kinderen voorbij bent. En er ingewikkelde dingen, verdriet en zorgen in je leven zijn binnengekomen. Wat wil je dat graag van je afschudden, even de bloemetjes buiten zetten, een feestje bouwen, nergens aan denken... Zoals veel dorpsgenoten dit weekend doen... Wat ik gezien heb zag er gezellig uit. Maar ik heb ook veel niet gezien, denk ik...

Spelende kinderen roepen ook iets wakker van het mooie leven dat de Heer ons belooft. Een leven zonder zorgen en verdriet. Een leven met plezier en energie. Waar de blijdschap niet meer bedreigd wordt. En we zonder storingen genieten van muziek, van de natuur, van gezelligheid, van het contact met Jezus. Met een geheiligde onbevangenheid, een opnieuw ontvangen vrolijkheid. Als kinderen van God. Op het marktplein van het nieuw Jeruzalem... En daarom ook al een beetje in de straten van vandaag.

** 't Is niet goed of het deugt niet.'

Kinderen horen te spelen. Met energie en plezier. En daarom is er iets mis als ze op het marktplein zitten te zitten. Dat is het beeld wat Jezus gebruikt. Kinderen die *zitten* op het marktplein. Dat is niet oké. Het spel is kapot. De beweging is eruit. De lol is eraf. Ze zitten op het marktplein. En mopperen op elkaar. En maken elkaar verwijten. En zoals kinderen dat doen: daar hebben ze rijmpjes voor.

'Wij spelen, jullie dansen niet. Wij klagen, jullie huilen niet'.

Dan klinkt het nog wel weer schattig met zo'n rijmpje. Maar ondertussen is de boodschap duidelijk: Jullie zijn spelbrekers. Jullie doen niet mee, wat we ook proberen. Jullie willen niets. 't Is niet goed of het deugt niet.' Kritisch. Afstandelijk. Ze doen niet mee. De sfeer raakt erdoor verziekt. Niemand heeft er meer plezier in. En er straalt totaal geen vrolijkheid meer uit. Wie wil er nog meedoen? Het spel is kapot. De gezelligheid is weg. Het leven heeft zijn glans verloren.

Jezus gebruikt dit beeld om de situatie te schetsen van die dagen. "t Is niet goed of het deugt niet.' Zo typeert hij de houding van de farizeeën en de wetgeleerden.

Johannes de Doper deugde niet in hun ogen. Die was te ernstig en te serieus. Hij riep op tot bekering en boete. En om zijn boodschap te ondersteunen, onthield hij zich van brood en wijn. 'God komt om te oordelen. Het zal niet lang meer duren! Wie zich niet bekeert, die gaat verloren. Bekeer je en vraag vergeving!' 'Die is gek', zeiden de wetgeleerden. 'Bezeten van zijn eigen verhaal. Kom op, een beetje nuchter graag. Zo slecht doen we het toch nog niet? Wat een negatief verhaal'.

Jezus deugde ook niet in hun ogen. Die was te lichtzinnig en te gemakkelijk. Hij deelde maar vergeving uit aan iedereen die erom vroeg. Genas iedereen. Had contact met hoeren, melaatsen, tollenaars en ging zelfs uit eten met zulke mensen. 'Wat een losbol. Een drinkebroer. Hij spreekt veel te gemakkelijk over God. Is veel te close met minderwaardige en slechte mensen. Maakt de mensen om hem heen altijd vrolijk met zijn genezingen. Kom op, een beetje serieuzer graag. Zo'n feest is het hier nog niet.'

Inderdaad: "t Is niet goed of het deugt niet.' Zo'n houding haalt in een spel de lol eraf. Niemand wil meer meedoen. Voor Jezus gaat het natuurlijk niet om een spelletje. Maar om het leven in Gods Koninkrijk. Om het leven met God. Waar Johannes en hij mee bezig waren. Om dat aan mensen te geven. Maar dat steeds stukloopt op spelbedervers. Mensen die niet willen meedoen. Leaders die kritiek hebben. Influencers die roddelen. En daar altijd wel een reden voor vinden. "t Is niet goed of het deugt niet.'

** laat je door kritische stemmen niet tegenhouden

Hoor je zulke stemmen ook? Zie je ook zulke mensen? Die altijd kritiek hebben? Die het belachelijk maken? Die altijd afstand houden? Voor wie het nooit goed genoeg is? Weet je wat daar lastig aan is? Dat ze altijd wel ergens een punt hebben. En dat ze je daarom onzeker kunnen maken. Of in verwarring kunnen brengen. Zodat jouw plezier er ook af gaat. En je je niet meer voluit durft te geven.

Als Jezus het beeld schetst van de kinderen die niet meer spelen, maar op het plein zitten te nukken, dan richt Hij zich niet in de eerste plaats op die wetgeleerden. Alsof Hij die een spiegel wil voorhouden.

Nee, Hij richt zich op de massa mensen die bij hem zijn. Die onzeker waren geworden. Aan de ene kant zagen ze mensen die enthousiast Jezus volgden, die een blijde uitstraling hadden en echt veranderd leken te zijn. Maar ja, het waren wel tollenaars, hoeren en zondaars. Mensen met wie je niet teveel te maken wilt hebben. Aan de ander kant zagen ze hun leaders, die hen voortdurend waarschuwden voor de woorden van Jezus. Als zij zoveel kritiek hebben, ja, dan zal daar toch ook wel iets aan de hand zijn. En moet je een beetje afstand houden.

Zo sluipt er onzekerheid in. Waar doe je goed aan? Een beetje Jezus volgen, maar natuurlijk niet helemaal. Je leven een beetje op God richten, maar natuurlijk niet te radicaal. Je wel een beetje met het geloof bezig houden, maar het moet wel een beetje in je agenda passen. Natuurlijk wel erkennen dat je een zondaar bent, net als iedereen, maar jezelf ook niet verder wegcijferen dan nodig is. Natuurlijk wel God danken voor zijn genade, maar niet heel je hebben en houden voor zijn Geest te openen.

'Zie je het niet? Jullie leiders zijn precies die mopperende kinderen. Voor wie het nooit goed genoeg is. Zij maken jullie spel kapot. Zij brengen jullie in onzekerheid. Zij halen het plezier eraf. Zij zetten jullie op afstand van het leven.' Met zijn vergelijking helpt Jezus de mensen om te zien wat er eigenlijk gebeurt. Zodat ze het niet laten gebeuren dat hun enthousiasme over Jezus verdwijnt. 'Joh, je laat je toch niet door die mopperaars tegenhouden?'

Er is altijd wel iets te vinden waar je kritisch op kunt zijn. Op het verhaal van de Bijbel, op de kerkelijke organisatie, de liturgie, de mensen. Op de manier waarop het evangelie wordt gebracht: Te zwaar of niet zwaar genoeg. Te vrij of niet vrij genoeg. Er is altijd wel een punt dat je belachelijk kunt maken. De zang, de schijnheiligheid, de leeftijd, bepaalde opvattingen.

Laat ik duidelijk zeggen: kritiek is nodig. Juist binnen de kerk. Maar als je merkt dat een kritische stem ervoor zorgt dat jij afstand houdt, dat je je minder inzet, of dat je er minder van geniet: luister dan nog eens naar de vergelijking van Jezus: zijn het spelbrekers geworden?

Laat het niet gebeuren dat jouw liefde voor de Heer afkoelt. Dat je aan God gaat twijfelen. Dat jouw blijdschap voor je redding gedempt wordt. Dat jouw inzet voor de dienst aan de Heer op een laag pitje komt te staan. Laat je niet onzeker maken door wat er gezegd wordt, wat er gebeurt of wat je meemaakt. Zeker, het moet goede aandacht hebben. Maar onderken het risico van kritische verhalen dat ze je verlammen. Zodat je niet meer meedoet. In het spel van het nieuwe leven. Zodat je aan de kant blijft staan. En jij het op jouw beurt voor anderen bederft.

**

Tja, daarmee kom je ook zelf voor de spiegel te staan. Je moet de spelbrekers buiten jezelf onderkennen. Maar ook eerlijk ontdekken hoe gevoelig je ervoor bent. Hoe snel gebeurt het niet, dat ik afstand hou? Dat ik mij niet laat meenemen in de boete van Johannes als dan aan de orde is? Dat ik mij niet laat meenemen in het feest van Jezus als dat wordt gebracht? Ook dan vind je altijd wel een reden om afstand te houden.

Ik merk het aan mijzelf. Ik ben getraind om kritisch te zijn. Door te vragen, andere kanten te belichten, sceptisch te zijn over het verhaal erachter: waarom zegt iemand iets? Is het echt waar? Ik heb geleerd om naar mezelf te luisteren: Voelt dit goed? Wil ik dit echt? Klopt dit met wat ik vind? Ben ik er nu aan toe? Ik heb geleerd om mezelf te redden, voor zover dat lukt. Niet afhankelijk te zijn van anderen. De problemen zelf op te lossen. Regie te houden over mijn leven. Mijzelf een mening te vormen over wat ik hoor en wat ik zie. Om me niet te laten leiden door emoties, maar rationeel te blijven. Om na te blijven denken: Wat vinden anderen ervan? Past dit wel op dit moment?

Ik denk dat dat waardevolle kwaliteiten zijn. Iedereen heeft ze nodig in deze wereld. Maar wat kunnen ze me in de weg zitten naar Jezus toe! En naar de boodschap van de Bijbel toe. Of naar een preek van een collega. Of een aansporing van een broeder of zuster. Dat ik daarmee Jezus op afstand hou. Zijn Geest niet alle ruimte geef. Me niet aan zijn Vader overgeef. Dat ik zijn roeping niet meer ontdek. Liefde voor zijn gemeente niet

voedt. Mij emotioneel op afstand hou en me niet laat raken door verdriet over mijn zonden. En me niet laat meenemen door echte vreugde over mijn redding.

Ja, als ik dan dat rijmpje van de kinderen hoor:

'Wij spelen, jullie dansen niet. Wij klagen, jullie huilen niet'.

Dan denk ik, daar heb ik ook wel werk in te doen. En jij misschien ook wel. Om naar Jezus toe je reserves te laten varen. Je bedenkingen los te laten. En je aan hem te geven. Met al je vragen. Je open te stellen voor zijn Geest. Met al je blokkades. Om niet aan de kant te blijven staan. Maar mee te doen met het heerlijk spel van het nieuwe leven.

**

Het valt mij op, nu we in deze tijd vaker uit Lukas lezen. Dat het uiteindelijk steeds terugkomt op de vraag: Wat doe je met Jezus? Erken je Hem? Volg je Hem? Wat vind je van Hem? Geef je je aan Hem?

In de drie jaren dat Jezus in Israël rondliep, preekte, onderwijs gaf, mensen genas en over Gods Koninkrijk vertelde, gaat het steeds over Hemzelf. Natuurlijk komen er ook allerlei andere onderwerpen aan de orde. Over het liefhebben van je vijanden, over trouw zijn in je relaties, over de afgod van rijkdom, over je gebedsleven, over omgaan met de schepping, met de overheid en met de tradities. Maar elke keer gaat het ook over Jezus. Wie Hij is. Hoe Hij het doet. Wat Hij erover zegt. Waar Hij voor gekomen is. Dat Hij gekomen is om je te redden. En wat jij daar mee moet.

Dat gebeurt hier ook in de gelijkenis van de kinderen die niet meespelen. Ze doen niet mee met het spel van Jezus. Ze blijven op afstand van het Koninkrijk. Jezus wijst hen erop wie de spelbrekers zijn. En ontdekt hen aan hun eigen

Het gaat in het evangelie steeds om Jezus. Alsof het een doorgaande strijd is om erkenning in Hem en geloof in Gods plan door Hem. Een gevecht om het hart van de mensen. Ook tegen de kritische stemmen in. Tegen de menselijke neigingen in. Tegen de satan in, die zo graag de mensen in zijn tengels houdt. Die mensen bindt aan hun zonden, vastzet op de weg naar de dood. Het is inderdaad een gevecht om het hart. Drie jaar lang zet Jezus zichzelf op het spel. Het leidt tot zijn dood. Maar ook tot de start van een nieuwe gemeenschap. Mensen die zich aan Hem hebben gegeven. Die zich hebben laten redden. Die het Koninkrijk hebben ontvangen.

Die strijd om het hart, die gaat nog steeds door. Ook om jouw hart. En het hart van de mensen om je heen. Ken je Jezus? Erken je Hem als je Redder? Vertrouw je Hem? Wijd je je leven, je energie, je uren en je euro's aan Hem? Doe je mee met het spel van het leven, of blijf je kritisch aan de kant zitten?

Jezus is gekomen om je het koninkrijk binnen te brengen. Dat betekent dat je zijn woorden serieus neemt.

Als Jezus zegt: je bent een zondaar – zeg je dan: wat een negatief verhaal? Zeg je: Van daar heb ik daar even geen zin in. Of zeg je: Heer, laat het me zien. Ik zie het, wees mij genadig!

Als Jezus zegt: je bent bevrijd – geloof je dat dan? Zeg je: Dat weet ik niet of dat ook voor mij geldt. Zeg je: Dat is fijn, ik zal het onthouden. Of zeg je: Wat een wonder! Heer ik prijs uw grote naam!

Dat is het nieuwe leven. Het heilig spel waartoe Jezus je uitnodigt. Het koninkrijk van God.

**

‘Toch is de Wijsheid door al haar kinderen in het gelijk gesteld’. Zo besluit Jezus zijn onderwijs met een cryptische uitspraak. Ondanks alle spelbrekers. Ondanks de verlamming en onzekerheid. Toch zijn er mensen die het nieuwe leven leven. Mensen die het Koninkrijk zijn ingegaan. En daarmee bewijzen dat Gods plan wel degelijk succesvol is. Dat er plezier bestaat, zelfs in diepe armoede. Dat er vreugde is, zelfs in verschrikkelijke omstandigheden. Dat er moed is, zelfs bij loodzware taken.

Mensen die in geloof, hoop en liefde leven en zo tot een zegen zijn. Mensen die blijdschap verspreiden, die meelevend, die bemoedigen, die je meenemen. Mensen die zingen, die huilen, die spreken en die zwijgen. Volgelingen van Jezus. Kinderen van de Wijsheid.

Mensen die verdriet kennen om zonden, boosheid om onrecht, verontwaardiging om gemakzucht, bewogenheid met pijn. Mensen die zich verlost weten voor God, naar Hem luisteren, wat anderen ook vinden, die slechte gewoonten bij zichzelf doorbreken, die in geestelijke vrijheid hun keuzes maken. Volgelingen van Jezus. Kinderen van de Wijsheid.

Herinner je je nog die geluidsopname aan het begin? Spelende kinderen op het schoolplein. Nee, het leven is geen spelletje. Maar het leven met Jezus is wel heerlijk leven. Vol plezier en energie. Geef je aan Hem en leer met nieuwe onbevangenheid te leven. Vrij en blij. Geniet van Hem en van elkaar. In het gewone leven. Ondanks alles wat er gebeurt of wat er gezegd wordt. Want jij volgt Jezus. Je bent van God.

Amen